

Respect pentru oameni și cărți

scrisoare de început | pag. 1

Patriarhul Pavle al Serbiei:
„Dumnezeu va fi întru noi și noi întru El”

editorial | pag. 3

Alegându-L pe Dumnezeu,
de Virgiliu Gheorghe

prăznuiri | pag. 7

Sfântul Grigorie Palama
Internaționala isihastă (I),
de Tatiana Petrache

școala părinților | pag. 13

„Non multa, sed multum”,
de Psih. Irina Petrea

pag. 17

Rețelele de socializare...(I),
de Lect. univ. dr. Andrei Drăgulescu

știința de a iubi | pag. 20

Arhim. Simeon Kraiopoulos:
Despre iubirea autentică și falsele iubiri (III)

cauzele bolilor | pag. 24

5G: Un mare risc pentru sănătate (III)

cu noi este Dumnezeu | pag. 28

Teodora Stamate:
„Ca aurul în topitoare...”

pag. 34

Părintele Florin Stamate, tatăl Teodorei:
„Nu există Cruce pe lumea asta
să nu poată fi dusă” (I)

pag. 40 | cuvântul duhovnicului

Preasfințitul Siluan al Italiei:
„Avem ocazia să-l dăm un
«mandat» lui Dumnezeu” (II)

pag. 48 | al optulea veac

România capturată (II)
„Cazul Caracal” și „strigătul mut” al unui neam,
de Irina Bazon

pag. 54 | convertiri

Întoarcerea la Hristos
a unui ofițer KGB

pag. 56 | minuni

„Minunile Sfântului Nectarie
în viața mea”

pag. 58 | dialog cu cititorii

„Iar de va fi să mor...”

pag. 63 | cuvinte vii

„Trădare să fie, dar s-o știm și noi!”
de Sergiu Ciocârlan

pag. 67 | interviu

De vorbă cu publicistul Paul Ghițiu:
„Putem învinge numai din interior”

pag. 73 | actualități

„Tot ce are Biserica mai prețios”,
de Tatiana Petrache

pag. 76 | mărturii

pag. 79 | concursuri

Respect pentru oameni și cărți

PATRIARHUL PAVLE AL SERBIEI

† 15 NOIEMBRIE 2009

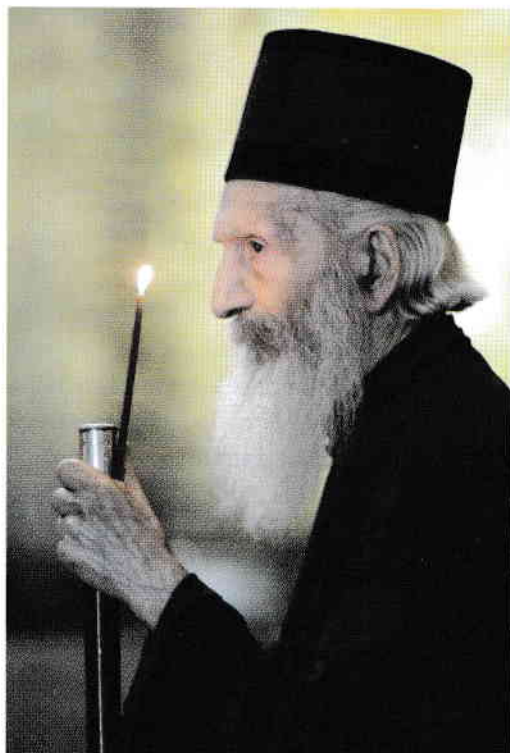
„Dumnezeu va fi întru noi și noi întru El”

Fraților și surorilor, dacă suntem cu adevărat poporul lui Dumnezeu, urmași ai sfinților noștri părinți, toți, fiecare la locul său, vom face tot ce ne stă în puteri pentru binele neamului nostru, pentru binele sfintei noastre Biserici, chiar și pentru binele vrăjmașilor noștri și al întregii lumi, căci și Dumnezeu va fi cu noi și va trimite pace peste neamul nostru cel pătimator, și tuturor celorlalți oameni. Să nu lepădați aceasta din cugetele voastre! Să nu o lepădați, și să lăsați lucrurile mărunte și neînțelegerile și cele ce au fost! Ce a fost a și pierit. Avem viitorul înaintea noastră, în care se cuvine ca fiecare să lucreze cele ce sunt spre folosul său, dar și spre folosul întregului nostru neam.

Nimeni, înainte de a ne naște, nu ne-a întrebat dacă vrem să ne naștem în neamul acesta sau în altul, din acești părinți ori din alții, într-un cadru duhovnicesc ori în altul. Pentru toate acestea nu avem nici merit și nici vină. Însă dacă vom trăi ori ne vom purta ca oameni sau ca neoameni, aceasta, credeți-mă, ține de noi. Acesta și este singurul lucru care ne face să prețuim în ochii tuturor oamenilor de bună-credință. Să fim, așadar, oameni în toată vremea și în tot locul, pentru ca Dumnezeu să ne primească ca pe ai Săi, strămoșii să ne recunoască, iar cei din zilele noastre să ia aminte. Căci după cum noi trebuie să fim vrednici de strămoșii noștri, așa și tinerilor care vor veni după noi trebuie să le fim pildă vrednică de urmat.

„ASA SĂ LUMINEZE LUMINA VOASTRĂ...”

În vremurile de astăzi, lucrul cel mai de căpătâi este să răspândim învățătura cea dumnezeiască: să trăim întru ea, și în acest chip să fim

„Lumina unei singure lumânări înseamnă mult” (Patriarhul Pavle)

mărturisitori ai adevărului Domnului Iisus Hristos în această lume. Toți credincioșii sunt datori să mărturisească această învățătură, cu atât mai mult teologii și preoții: „Căruia i s-a încredințat mult, mai mult vor cere de la el”. Luca 12:48 Și vouă, cei ce sunteți viitorul Bisericii noastre, vă punem la suflet această trebuință – ca prin însăși viața voastră să propovăduiți învățătura, așa cum spune Sfântul Ignatie Teoforul despre un om: „El vorbește prin viața sa și atunci când tace”.

În întunericul cel duhovnicesc în care zace lumea, iar noi în lume, doar o singură cale sigură este de a ieși din el – și spre aceasta ne povățuiește Domnul Hristos: „Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca să vadă lucrurile voastre cele bune și să slăvească pre Tatăl vostru cel din Ceruri” ^{Matei 5:16}. În acest întuneric universal, lumina unei singure lumânări înseamnă mult, ca să nu mai vorbim de flacăra mai multor lumânări ale credinței și ale vieții sfinte într-o credință – a mulțimii poporului celui binecredincios, mai cu seamă a călugărilor și a preoților lui Dumnezeu. Asemenea fecioarelor celor înțelepte cu candelile aprinse, fraților într-o Hristos, suntem chemați să luminăm – atât nouă, cât și semenilor noștri – calea ce duce către praznicul nunții Fiului lui Dumnezeu.

Calea către Dumnezeu și către Împărăția Cerească nu a fost niciodată ușoară. Și Hristos ne învață să intrăm pe ușa cea îngustă și să urcăm pe calea cea strâmtă care duce către Viața cea veșnică. „Puțini sunt”, zice El, „cei care o găsesc. Dar largi sunt ușa și calea ce duc spre prăbușirea cea duhovnicească și morală” ^{cf. Matei 7:13-14}. Aceasta să fie, fraților și surorilor, și învățătura mea – și pentru mine însumi, și pentru voi toți, și pentru toți oamenii de bună-credință din lume. Nimănui nu-i este ușor în această lume; lumea într-o cel rău zace. Pe acestea și Domnul mai înainte ni le vestește: „De M-au prigonit pre Mine, și pre voi vă vor prigonit” ^{Ioan 15:20}. Iar Apostolul Pavel întărește: „Dacă pătimim cu Hristos, cu El vom și împărăși. Dacă ne vom lepăda de El, și El Se va lepăda de noi. Dacă murim împreună cu El, împreună cu El vom și via” ^{cf. II Timotei 2:11-12}. Aceasta a fost și învățătura Sfinților Apostoli și a tuturor Sfinților de până astăzi, a tuturor celor care cunosc credința lui Hristos – însă o cunosc ca fiind o credință vie, într-o care petrec, lucrează și după care se ocârmuiesc.

„VOM FI DIN CE ÎN CE MAI APROAPE DE DUMNEZEU”

Întâietatea între cei deopotrivă cu mine o văd așa cum a rânduit-o Mântuitorul: într-o mărirea smereniei. Înaintea Sa este mare acela care slujește neobosit lui Dumnezeu și aproapei, iar cel dintâi – acela care e gata să fie slugă tuturor.

Slujirea lui Dumnezeu și a aproapei îi face pe oameni mari și înaintea lui Dumnezeu, și înaintea Sfinților Săi. A ne irosi puterile și vremea pentru cele trecătoare, vremelnice, sfâdindu-ne în jurul trecutului și a dezbinărilor politice nu ne este de folos. Aceasta pricinuieste certuri, neînțelegeri și tulburări.

Voi, cei care trebuie să vă asumați cele mai mari răspunderi, să aveți pururea în cugetele voastre că se cuvine a-i sluji poporului, iar nu a-l stăpâni; străduiți-vă să fiți reprezentanții tuturor oamenilor, nu doar ai susținătorilor voștri, și să nu socotiți schimbarea drept biruință a voastră, ci doar ca prilej de a face cât mai multe și cât mai bine pentru propășirea a tot poporul și a întregii noastre țări.

Precum fiecare din mădulele cele multe ale trupului își împlinesc rostul pentru binele întregului trup, așa și noi toți, fiecare la locul și la îndatorirea sa, trebuie să lucrăm spre binele cel de obște. Cu cât mai mult vom trăi după poruncile lui Dumnezeu și vom împlini învățăturile Evangheliei, cu atât vom fi din ce în ce mai vii, vom avea mai multă ființă și esență, adică vom fi din ce în ce mai aproape de Dumnezeu. Dumnezeu va fi într-o noi și noi într-o El. Așa se cuvine a ne strădui. ■

Din „Să ne păzim obrazul și sufletul! Sfaturile și învățăturile Patriarhului Pavel al Serbiei” (Ed. Predania, 2018)

Traducere de Ionuț și Sladjana Gurgu

Grupaj realizat de Anca Stanciu

Alegându-L pe Dumnezeu

Nu știu, mă simt de parcă abia acum m-am trezit dintr-un somn adânc, un somn al istoriei noastre recente, un somn al românilor de după 1990, și am constatat că nu sunt singurul cu o asemenea experiență. Mă uit în jur și văd o lume ca după război sau, mai degrabă, o lume aflată într-un război ce nu se mai sfârșește. Copii crescători fără părinți, sute de mii, mai rău decât după Primul Război Mondial. Toată industria românească pusă la pământ. Mari combinate dărâmate nu cu bombele, ci cu flexul, și topite în furnalele patriei. După care furnalele însele au fost duse altundeva, spre a fi topite la rândul lor. Pământul, pădurile și chiar munții întregi sunt deținute de cuceritori, cei care ne extrag și bogățiile și le duc în altă parte, departe de țara noastră.

Românii sunt cu mult mai triști decât pe vremea celor ce se declarau pe față comuniști,

deși afișează adesea un zâmbet forțat și caută să se laude cu tot felul de realizări mărunte, ca să nu-i apuce depresia. Visarea lor însă continuă. Mall-urile sunt tot mai pline, și televizoarele nu se mai odihnesc nici noaptea. S-a văzut că pot funcționa 24 din 24 pe o perioadă de câteva zeci de ani. În privința asta, omenirea s-a depășit pe sine însăși.

Tinerii, deși sunt cei mai lipsiți de griji, chinuți doar de obligația prezenței lor la școală, sunt cei mai neputincioși și mai triști. Parcă nici fizic nu mai au puterea tinerilor de altă dată. Ai senzația că pot să se prăbușească în orice clipă, că fac mari eforturi să meargă și să-și îndeplinească minimele necesități. Sunt epuizați și plictisiți. Acesta e cuvântul de ordine al tinerilor noii generații: plictiseala. Și asta probabil pentru că lumea pare că nu mai are nevoie de ei. Fericirea lor e oricum una de

plastic, dar plastic de cea mai proastă calitate, care se degradează ușor la căldură sau la frig, și crapă pe ici pe colo, lăsându-i descoperiți.

Bătrânii - cu rutinele zilnice, la capătul cărora se află tot televizorul. Te uiți la fețele lor și parcă ele însele au devenit niște mini-eccrane. Nu-i nevoie să ascuți știrile sau cancanurile zilei; e suficient să te alături unui grup de bătrâni așteptând la doctor ca să afli cea mai mare parte a lor. Da, la doctor se așteaptă, mai ales dacă este vorba de cancer. Pentru că sunt de ceva vreme cu mult mai puțini medici decât ar putea acoperi nevoile oamenilor. Astfel că bătrânii așteaptă mai curând moartea în compania aceluiași televizor, în timp ce ficele lor îngrijesc 24 din 24 bătrânii altor popoare. Nici nu știi cine are mai mult de lucru: groparii sau vameșii de controlul de pașapoarte? România se goleşte pentru a fi ocupată de vietnamezi, pakistanezi sau oricare alt neam, orice, cu preferințe pentru musulmani sau, oricum, cât mai străini de credința creștină, nu de alta, dar „diversitatea” trebuie construită. Ce n-au reușit să facă turcii se pare că sunt pe cale să facă cei numiți „europeni”.

În fine, politicienii noștri se luptă să nu fie băgați la pușcărie de Serviciile străine care le-au transformat pe-ale noastre în simple executante, călăii propriilor cetățeni, plătiți, desigur, din banii noștri, ai tuturor. Astfel, ca să-și scape pielea, ai noștri vând tot ce apucă, chiar dacă asta nu înseamnă decât încă vreo câțiva ani până la pușcărie sau până le va ieși negocierea, reușind să fugă din țară. De fapt, nici nu ne-au mai rămas prea multe de vândut. Fetele și copiii se comercializează de mai mulți ani, cu mult înainte de „cazul Caracal”, prospătura pentru piețele europene sau chiar ale Orientului Apropiat. Am uitat: probabil că mai trebuie să dăm și Delta, că așa se vorbește mai nou, că ne-ar fi cerut-o și pe aceasta și, de asemenea, să mai ridicăm pe banii noștri vreo câteva baze americane în România, asta pentru a ne continua misiunea de a păzi Europa de invazia migratorilor

asiatici. Cu alte cuvinte, rachetele acestora se vor opri pe teritoriul țării noastre și astfel toată lumea va putea, pe bună dreptate, să ne comemoreze ca „popor martir”.

Am putea să continuăm la nesfârșit pomelnicul realizărilor din ultimii 30 de ani, timp în care statul român nu a reușit să construiască nici măcar un spital, și teamă mi-e că nici măcar o școală. În paranteză fie spus, același stat nu a zidit biserici, după cum se reproșează adesea. Toate lăcașurile ortodoxe au fost construite cu participarea și din voința credincioșilor, și doar în unele dintre cazuri cu banii administrației locale sau centrale, dar nu pentru că ar fi existat o voință politică în această direcție.

De ce am ajuns aici? Pentru că am ales greșit? Dar oare politic am fi putut alege mai bine, din moment ce întotdeauna eram puși în situația de-a alege între doi sau trei pe care nu-i deosebeau decât originea Serviciilor secrete care îi susțineau?! Nu, nu alegerile politice sunt cele care ne-au adus

la acest dezastru unic în istoria poporului nostru. Mai degrabă faptul că, în loc să mergem la urna de vot, ar fi trebuit, ca popor, să ne înghesuim duminicile dimineața la Sfânta Liturghie. În loc să ne punem nădejdea în conducători, mai bine făceam o priveghere în plus, ca Domnul să lucreze pentru noi. Dar, nu - noi, românii, am crezut că, dacă avem drepturi, ne putem desfăta cu fructele plăcerii fără a da socoteală nimănui. Am crezut că putem să ne aruncăm grăbiți copiii la gunoi, rodul dragostei noastre, pentru a ne grăbi să mergem la vot. Am și furat, ca și cum am fi furat de la alții, ne-am judecat unii pe ceilalți, ne-am dezbinat, că așa stă bine unui adevărat român, și am iubit mai mult tot ce era străin față de ceea ce ne-au lăsat strămoșii noștri. Chiar și Ortodoxia am descoperit-o în multe cazuri prea târziu, după ce am rățâcit prin fel și fel de orientisme, după care, de multe ori, am luat-o drept acoperământ pentru propriile neputințe, zicându-ne că Domnul e bun și nu cere de la noi prea mult. El Își dă Trupul spre mâncare și Sângele spre băutură, însă noi ce dăm în schimb?...

„AM CĂUTAT FERICIREA ÎN ALTĂ PARTE”

Dacă ar fi să descriu doar în câteva cuvinte starea românilor de după '90, care ne-a adus în mlaștina în care ne zbatem, aș spune că a fost o mare risipă a darurilor pe care Domnul ni le-a dat pentru jertfa creștină a strămoșilor noștri, multă delăsare, multă uitare și părăsire. Am căutat fericirea în altă parte, în cu totul altă parte, acolo unde ea nu putea fi găsită. Am fugit de strămtorările comunismului pentru a ne face prizonieri ai ideologiilor neomarxiste de gen - eufemism al propagandei destrăbălării împotriva firii, pentru care Dumnezeu a aruncat foc pe pământ.

V-ați gândit vreodată de ce a îngăduit Dreptul Dumnezeu să fim conduși de un ateu nebotezat, care nici limba românească nu o vorbește bine? Oare nu pentru a ne arăta,

prin semne văzute, ceea ce, de fapt, am ales noi înșine de fiecare dată în ultimii 30 de ani? În același sens, v-ați gândit de ce același președinte declara recent că, până în 2020, în toate instituțiile țării va fi prezent un specialist în ideologia de gen, iar asta chiar înaintea alegerilor? Oare nu pentru că așa a îngăduit încă o dată Bunul Dumnezeu, ca să nu spunem că n-am știut pe mâna cui ne-am dat?

Ce ne rămâne de făcut? Să mergem din nou la alegeri și să alegem cum va hotărî STS-ul, adică cei care numără voturile, conduși de același președinte nebotezat al țării? Că doar a primit certificat de la însăși „Marea Poartă”, unde a fost recent pentru a mai negocia un mandat, cedând probabil încă ceva din moșia numită încă „România”?

Desigur, există un criteriu de alegere la vot, iar acela nu poate fi decât credința creștină și românitatea candidatului, măcar declarate pe față, căci atunci poți avea scuză înaintea

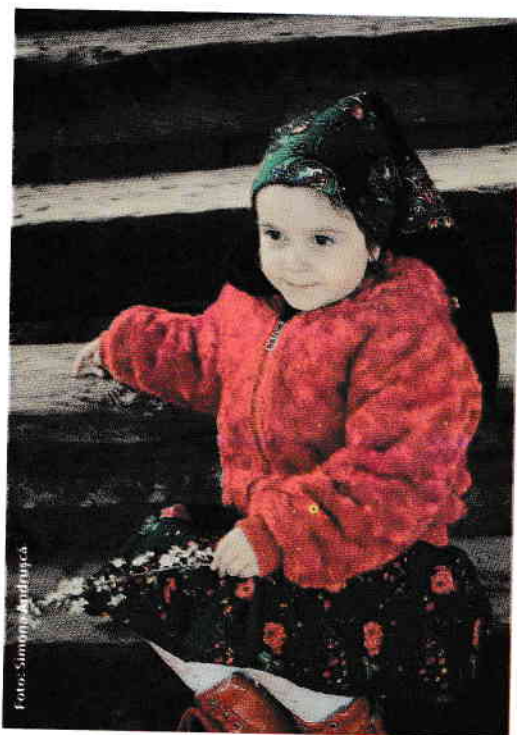

Foto: Samoniu Andrei/Infocrea

Domnului că ai căutat adevărul și voia Lui. Noi însă nu ne putem hazarda să arătăm cu degetul pe cineva anume. Mai curând credem că se simte nevoia să facem cu toții lucrul acela care nu se va lua de la noi ^{cf. Luca 10:42.}

E simplu de zis: să ne schimbăm viețile, să ne punem toată nădejdea în Domnul. Dar oare e destul să spunem doar atât? Nu sună prea moralist și, cumva, prea abstract? Pentru unii, schimbarea vieții poate însemna să se lase de *shopping* sau de alte patimi chiar mai benigne. Pentru alții, poate însemna să treacă mai des pe la biserică și să aprindă o lumânare sau să se spovedească în posturi. Nu, nu la aceasta ne-am gândit. Sunt bune și acestea, mai bune decât nimic, dar nu ne vor fi de prea mult folos. Războiul astăzi nu se mai poate duce cu baioneta, ci cu avioanele de mare viteză, cu rachetele transcontinentale, cu lasere și, nu în ultimul rând, prin atacuri electromagnetice și informaționale. Cel rău, care le stăpânește pe toate acestea și toți banii lumii adăpostiți în băncile lui, nu se sperie de o participare la Sfânta Liturghie cu mintea pe coclauri, ci de ceva cu mult mai mare și mai adânc. Se sperie de curățirea minții prin post și rugăciune, de purtarea în gândul nostru, neîncetat, a Domnului, a Maicii Sale și a Sfinților Săi. „Rachetele” noastre transcontinentale rămân, astfel, rugăciunea de toată vremea: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă!”, privegherile de noapte și toate cele pe care Sfinții le-au rânduit dintru început ca arme eficiente în lupta cu diavolul.

„O NĂDEJDE PENTRU ROMÂNIA”

Îmi amintesc de o discuție la care am luat parte în urmă cu vreo 18 ani, când, într-un pelerinaj la Sfântul Munte, un preot din București îl întreba pe Starețul Dionisie de la Colciu: „Ținând cont de faptul că vremurile sunt potrivnice și timpul nu ne mai îngăduie, grijile

fiind multe, oare nu ar fi bine să facem un pogorământ și să nu le mai cerem credincioșilor o pravilă prea mare, ci numai 10-15 minute pe zi?”. Bătrânul, a încuviințat că da, vremurile sunt grele, poate cele mai grele din cele trăite de om pe pământ – „Trăim veacul al optulea”, după cum spunea –, dar tocmai de aceea, zicea, trebuie să ne trezim mai din noapte la rugăciune, iar asta pentru că altfel nu se poate, altfel nu vom putea rezista.

Acum vedem cum am ajuns tocmai pentru că am crezut că o pravilă mică, adesea formală, e de ajuns ca să ne țină la suprafață, pe o linie de plutire. Însă conflictele din casele noastre, și ale celor mai credincioși, chiar și ale preoților, s-au adâncit, divorțurile s-au înmulțit, în timp ce credința noastră s-a împutinat.

Drept urmare, altă soluție nu vedem, decât sfințirea vieților noastre, iar aceasta nu ca să iasă la alegere cel care va scoate România din toate greutățile și necazul, ci pentru ca vremurile ce vor veni să ne găsească pregătiți. Criza bate la ușă și va fi mai rea decât cele trăite până acum. Va veni sărăcie și boală, cu îngăduința lui Dumnezeu, ca să ne încerce credința. Iar atunci, dacă ne va găsi pregătiți, România va mai avea o șansă - însă nu șansa pe care cu viclenie ne-o oferă lumea, ci singura binecuvântată, cea de a rămâne împreună cu Dumnezeu.

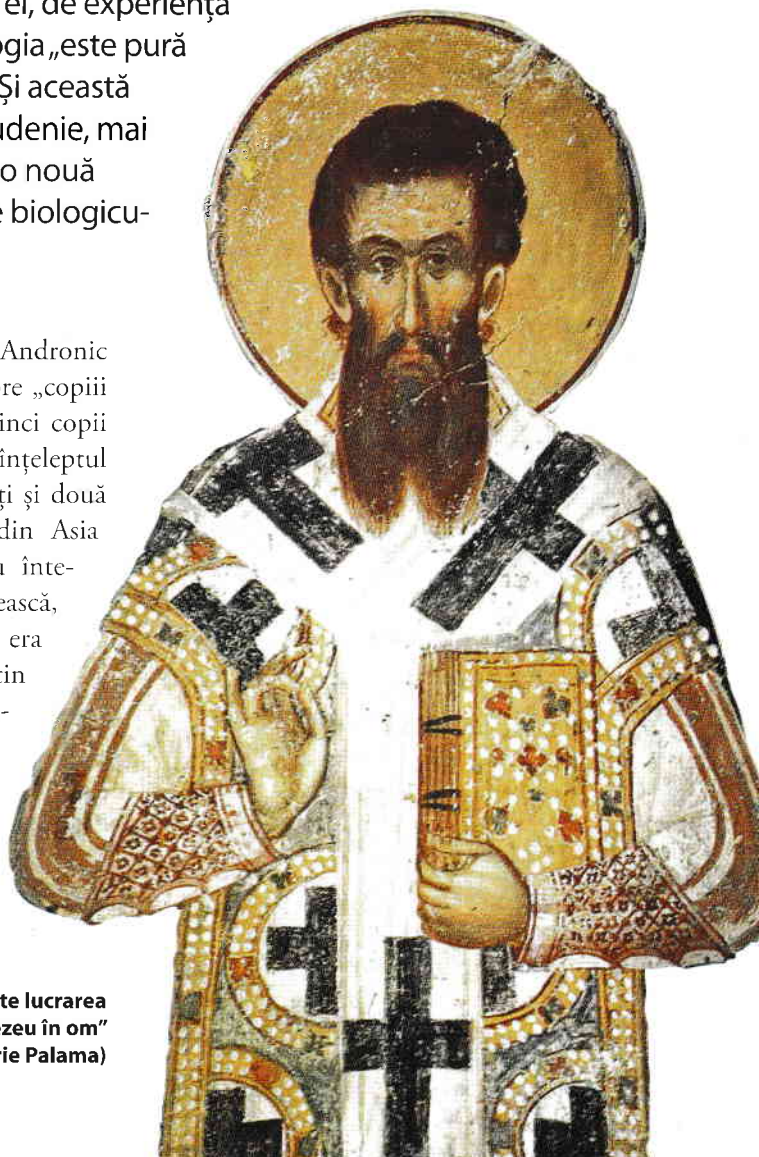
Să ne rugăm, așadar, să ne lumineze Domnul mintea, ca să începem această schimbare din rădăcini a vieților noastre, ca persoane, ca familii, comunități și neam. Dar totul trebuie să pornească de la fiecare dintre noi, rugându-ne ca toți cei pe care îi cunoaștem să fie mai buni. Dacă numai noi, cei ce alcătuim comunitatea de gând și simțire a „Familiei Ortodoxe”, am urma această cale, cu siguranță ar mai fi o nădejde pentru România! ■

SFÂNTUL GRIGORIE PALAMA
(† 14 NOIEMBRIE 1359)

Internaționala isihastă (I)

„Dacă Ortodoxia ar fi ceea ce ne predau manualele de teologie, eu astăzi aș fi un ateu”, spunea unul dintre marii teologi greci ai secolului XX, Părintele Ioannis Romanidis. Căci ruptă de izvoarele ei, de experiența întâlnirii cu Dumnezeu, teologia „este pură prostie, nu înseamnă nimic”. Și această experiență creează o nouă rudenie, mai presus de datele genetice, și o nouă viață, mai presus de limitările biologicului și ale istoriei. (T.P.)

Când, în palatele bizantine ale lui Andronic al II-lea Paleologul, se vorbea despre „copiii Sfântului”, toți știau că sunt cei cinci copii ai lui Constantin, cunoscutul și înțeleptul dregător al împăratului – trei băieți și două fete. Aristocrați greci, originari din Asia Mică, Constantin și Caloni și-au întemeiat familia în Cetatea împărătească, Constantinopol. Mediul lor social era curtea imperială, căci Constantin era dregător și consilier particular al împăratului. Ceea ce-l definea pe Constantin era însă Rugăciunea neîncetată a minții, „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă!”. De pildă, i s-a întâmplat odată să

„Rugăciunea este lucrarea
lui Dumnezeu în om”
(Sfântul Grigorie Palama)